Liyemba ya Zamzam ezali nini, mpe solo na yango ezali nini? Koyeba malamu: Mokanda oyo ezali te mpo na kobeta mizela ya likambo moko, to kopesa nzela ya koyekola makambo ya lisumu to kosala likambo moko oyo ekotosa moto, kasi ezali mpo na kopesa boyekoli malamu mpo na makambo oyo toyei mpe oyo bato bazali kokanisa.

Liyemba ya “Zamzam” ezali liyemba oyo ezali na Moske ya Al Haram na Makka, Saudi Arabia. Liyemba oyo ezali pene ya libanda ya libongo/lisusu ya Kaaba *(bongenge ya mɛtɛ 20 na suka ya libongo yango).*

Na mokano ya Islami, liyemba oyo elandi ndenge ya kozala ya malamu ntango Hājar, mɔto ya Sara, amonani kosala solo na Abramu na esobe ya likoló *(na mindɔ ya Safa mpe Marwah)* mpe ayebaki te wapi asala mayi mpo na kolia ye mpe mwana na ye Ismaeli.

Ntango Hājar amonaki mwana na ye akoya kozwa motema, abandaki kotambola mindɔ ya Safa mpe Marwah mwa kosala mbula 7, mpe ntango azalaki na mbula ya 7, Ndeko ya Nzambe Jibra’el *(Gabrieli)* abongisaki mpe akomaki liyemba yango na nzela ya malamu, mpe ntango elandaki, Hājar atalaki “zamzam,”

elingi koloba “leki kozala na motema”.

Mokanda ya Islami elobi mpe ete liyemba yango ekɔti koboya, kasi ekomaki kobongolama lisusu na sekulu ya libota ya Muhammad, Muttalib, na sanza ya nsambo (6).

Kasi mpe molongo ya Muhammad, “Ibn Abbas”, alobi ete: *“Mayi ya Zamzam ezali malamu mpo na lolenge nyonso; moto akoya koya kolia mpo na kozwa bokono, Nzambe akoyoka mpe akomema bokono yango; moto akoya kolia mpo na kolongola nzala, Nzambe akoyokela mpe akomema nzala yango; moto akoya kolia mpo na koboya ngongolo, Nzambe akoyokela mpe akomema ngongolo yango, mpo ete hata Ismaeli ayebaki mayi yango mpe akoboya ngongolo makasi.”*

Na yango, bato mingi bazali kotyela motema ete mayi yango ezali na bokono ya Nzambe. (Nini solo ya makambo oyo ezali?)

Liboso nyonso, tozali koyeba ete Ishmaeli, mwana ya Hājar, azalaki te mwana ya nkolo na ndenge ya Biblia, kasi Isaka, mwana ya Sara, nde azalaki mwana ya nkolo. Makambo nyonso oyo elobeli ete Ishmaeli azali mwana ya nkolo, ezali makambo ya lokuta.

Ishmaeli apesamaki se baraka mosusu ya Nzambe, kasi te ya libota ya liboso. Baraka ya libota ya liboso ezalaki mpo na Isaka, mwana ya Sara.

Solo ya Liyemba na Biblia

Makambo ya liyemba oyo Biblia ezali koloba, ezali na kitabu ya Genese 21:9-21:

Genese 21:9-21 (Biblia ya Lingala)

> *9 Sara amonaki mwana ya Hājar, Mmisri, oyo amemaki Abramu, azali kosala lokumu mabe.*
> *10 Akomaki koloba na Abramu, “Koboma moke mɔto oyo mpe mwana na ye, mpo mwana ya mɔto oyo te akotika kolanda na mwana na ngai, Isaka.”*
> *11 Lelo, maloba yango ezalaki mabe mingi na miso ya Abramu mpo na mwana na ye.*
> *12 Nzambe alobi na Abramu, “Malo oyo te ekosala mabe na miso na yo mpo na mwana oyo mpe mɔto na yo. Soki Sara alobi yo, sikisa maloba na ye, mpo na Isaka, okozwa libota na yo.”*
> *13 “Mwana ya mɔto, nakoyamba ye mpe akokoma libota, mpo azali pia libota na yo.”*

> *14 Abramu ayokaki ntongo mpe asalaki mopepe ya mkate mpe libumbu ya mayi, apesaki Hājar na mwana na ye mpe bamemaki yango, abimisaki bango, mpe bango bakende na esobe ya Beer-Sheba.*
> *15 Mayi na libumbu yakaoma, akendaki kotikala mwana na ye na etumbu moko.*
> *16 Akendaki kokende epai ya ye, na ntango oyo akendaki na bolɛnga ya misasa; alobaki, “Nakanisi mwana akufa te;” mpe akendaki na ye, akokaki kotɛka mpenza.*
> *17 Nzambe ayokaki nzoto ya mwana. Malako ya Nzambe alobaki na Hājar uta na likoló, alobi, “Oza na nini, Hājar? Kofanda na motema te, mpo Nzambe ayokaki nzoto ya mwana oyo awa.”*
> *18 “Kende mpe kamata mwana na yo, mpamba te nakoyamba ye akokoma libota monene.”*
> *19 Nzambe apesaki Hājar makasi, amonaki liyemba ya mayi; akendaki akoyebisa mwana na ye mayi.*
> *20 Nzambe azalaki elongo na mwana, mpe akolonga, akokende na esobe mpe akokoma nkata.*
> *21 Azalaki na esobe ya Parani; mama na ye amemaki mposa na Misri.*

Na makambo oyo ya Biblia, ezali polele ete Ishmaeli (Ismail) azalaki te mwana ya nkolo, mpe yango ezali ntango Nzambe ayebaki Sara. Kasi mpo Nzambe azali na bolingo, alingaki te Hājar

mpe Ishmaeli bawumi, mpo bazalaki pia libota ya Abramu. Alingaki bango bazwa bomoi na esobe ya nsuka ya mayi.

Malaika ya Nzambe apesaki Hājar makasi mpo amone liyemba, te mpo “abakisi liyemba yango na nzela ya malamu.” Liyemba yango ezalaki sikawa ezali awa, mpo maso ya Hājar te ezali koiona yango. Ntango amonaki yango, asakoli Nzambe.

Nzela ya Solo: Liyemba ezalaki kosalema liboso, mpe mayi yango ezali mayi ya solo, te ya malamu oyo ekozwama na nzela ya lolenge ya Nzambe. Mayi yango ezalaki mpo na kolongola nzala na Hājar mpe Ismaeli mpe kosala ete bawumi na esobe.

Mpo na makambo ya Islami: Bato balobi ete liyemba yango ekɔtaki koboya, kasi solo ezali ete ekɔtaki kobongolama na sanza ya nsambo (6), mpe te ezali na Nzambe.

Sikoyo, makambo oyo ya mayi ya Zamzam, oyo ezali na Makka, te ezali mayi ya malamu, mpe mɔto ya Nzambe te akoki kosalela yango mpo na bolingo ya Nzambe to koboma bokono. Kopesa mayi yango mpo na kozwa boyokani to koyebisa makambo, ezali kopesa likambo mabe lisusu!

Bato bazali kosalela mayi oyo na mbala mosusu ya masanga mpe mposo ya moke, mpe na lisanga ya kimisala ya kimisala, mpe kosalela yango mpo na bolingo ya kimisala ezali koyoka mabe.

Soki olingi koyeba Yesu na bomoi na yo:
Bokebi Yesu lokola Nkolo mpe Mobikisi na bomoi na yo, ye nde Nzela ya kokende na likoló, te moto moko na bomoi te.

Bokokaki koyebisa baye nyonso na WhatsApp:
>>
https://chat.whatsapp.com/L3ysoFZcz058XCX9oLvKL1?s=cl&p=a&mlu=4&ilr=4[1]
Mpe mpo na kozwa boyekoli ya mikolo nyonso, tikala na channel ya WhatsApp.

Mawasiliano: +255789001312 au +255693036618

Bokonzi ya Nzambe ezo benga bino.

Mokanda misusu:

- ETELEMA KUYEBISA MAKAMBO YA ISLAMI, Ebandeli ya Moko: Moske ya AL-Aqsa[2]

- HĀJAR AZALI KOLINGA MONENE SINAI NA ARABUNI[3]
- NINI ELINGI KOKOMA, MOTO OYO AZALI NA MBONGI YA MISO?[4]
- ISLAMI EZALI NA BIBLIA?[5]
- KASI BINO, BANINGI, TEKELA MOTEMA NA KOYEKOLA MAKAMBO MALAMU[6]

Share on:
WhatsApp
Endnotes:

1. https://chat.whatsapp.com/L3ysoFZcz058XCX9oLvKL1?s=cl&p=a&mlu=4&ilr=4: https://chat.whatsapp.com/L3ysoFZcz058XCX9oLvKL1?s=cl&p=a&mlu=4&ilr=4
2. ETELEMA KUYEBISA MAKAMBO YA ISLAMI, Ebandeli ya Moko: Moske ya AL-Aqsa: https://wingulamashahidi.org/ln/2024/08/06/58042/
3. HĀJAR AZALI KOLINGA MONENE SINAI NA ARABUNI: https://wingulamashahidi.org/2024/04/02/hajiri-ni-kama-mlima-sinai-ulioko-arabuni/
4. NINI ELINGI KOKOMA, MOTO OYO AZALI NA MBONGI YA MISO?: https://wingulamashahidi.org/2024/07/14/chemchemi-ipi-inatoka-ndani-yako-ya-mito-au-ya-kisima/
5. ISLAMI EZALI NA BIBLIA?: https://wingulamashahidi.org/2020/03/07/je-kuna-uislamu-katika-biblia/
6. KASI BINO, BANINGI, TEKELA MOTEMA NA KOYEKOLA MAKAMBO MALAMU: https://wingulamashahidi.org/2021/03/16/lakini-ninyi-ndugu-msikate-tamaa-katika-kutenda-mema/